

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész óvra 10 frt — kr.
Félóra 5 " — "
Negyedóra 2 " 50 "
Egy óra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési tábla
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű táblasori hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 50 kr.

Az angolok.

Debreczen, nov. 2.

Az angol nép nagy, gazdag és hatalmas. Makacs nép, erős önzéssel és gögös nemzeti öntudattal, amelyet magával visz mindenová, a hová csak a lábát teszi. Ha egyedül van is, egy angol, bárhol idegenben, úgy él és akként viselkedik, mintha azt követelné, hogy az egész világ ő hozzá alkalmazkodjék. Műveltséget és szabadságot szerető a saját hatalmi szféráján belül boldognak és szerencsésnek tart mindenkit, a ki a nagy angol nemzettel szellemi, anyagi és erkölcsi közösségben élhet. Minden más nemzetet kicsinyel önmagához képest; csak az orosz az, a kitől tart egy keveset. De kegyetlen zsarnok minden néppel és gyöngébb hatalommal szemben, mely érdekének valahol utjában áll. Az ilyenre lesbe álls kiszemelve az alkalmas pillanatot, ráveti magát, megfojtja és bekebelezi.

A földnek csaknem ötödrészen — (tizenhárommillió angol négyszögmért-földön) Anglia hatalma uralkodik. Az egész brit birodalom lakosságának száma négyszázmillió. Évi bevétele megközelíti a 30,000,000 fontot; külföldi kereskedelmi forgalma (kivitele és behozatala) mintegy 1,400,000,000 font sterlingre rug, a mi forintokban számítva, horribilis számot ad. S mindez nem elég az angolnak, a kinek mérhetetlen és kielégíthetetlen étvágya van vagyonra és hatalomra. Ez a hatalmas faj már rég

igazolja a Nietsche elméletét, mely azt tanítja, hogy az erősnek minden szabad.

De a mohóság rossz tanácsadó, mert oktalanul olyasmi után kap, a minek az ideje a találás rendje szerint még el nem érkezett. Tekintve az angolok elszaporodását Transzvámban, a hollandus tartomány, beékelve csupa angol birtok közé, elébb vagy utóbb, egy vagy két emberöltő múlva öaként hullott volna az angol oroszán ölébe. De Viktória királyné kormánya türelmetlen; vérs eröszakkal akarja meghódítani ma, a mit holnap simán, békésen megszerezhetne. Valóban találó erre a párisi Rire karrikaturája, mely az angol királynőt fürdőkádban mutatja be s az agg és meztelen királyi hölgy mondja: — Hál' istennek, hogy még egyszer megfürödhetek frissen ontott embervérben.

Az oktalan vérontás kétségtelenül nozzatpad a királynő hosszú uralmának végső éveibe. De ha már vérfürdőről van szó, egyáltalán nem bizonyos, hogy kinek az elhullajtott vérből telnék fürdőre való: a bur parasztból, vagy a nemes angolból? A mi az egyetemes emberiségre nézve ugyan egyformán fájdalmas, de az angolokat illetőleg ugyancsak nagy különbség. Keserves lehet a gögös népre, egyre-másra fülleneni és hamis híreket kürtölni világgá, hogy a külföldet megtévessze és a hazai nép tömegeit elámítsa a dél-afrikai harcok és összeütközések igaz állapotáról. A telegráf az angolok kezében van, ennél fogva Natálon és a Kapföldön át, a

harczteréről természetesen csak oly híreket kaphatunk, a melyek Angliának kedveznek. De a hamisság természete olyan, hogy mindig ki lehet hámozni belőle az igazságot, az pedig nyilván az, hogy az angol csapatok egyáltalán nem arattak sehohsem fényes győzedelmet, hanem igenis minden állásukban vereséget szenvedtek, a vitézül és bátran előnyomuló buroktól. Tudjuk mi jól, mit te-z az, ha a generálisok jónak látják taktikai okokból egymásután jobb állásba visszahuzódni; ez a nálunk is jól ismert rükverzkonzentrirung, a mely szólás arra szolgált a régi armádiának, hogy a csufos kudarcot elleplezze. A ki a térképpel a kezében mérlegeli a Londonból közvetített táviratokat, az hamarosan tisztában van az angol győzelmi hírek értékével, mert a hadfelek állása, az egyiknek előnyomulása, a másiknak meghátrálása, mást beszél, mint az angol telegráfról.

A dél-afrikai vállalkozás tehát nehezebbnek és koczkázatosabbnak mutatkozik, mint az angolok, hatalmi felsőbbségükben hitték. S végső győzelmük sem egészen bizonyos. A segítő csapatok részint Indiából, részint a harmas királyságból még mindeddig nem érkezhettek Dél-Afrikába. Addig a burok nyilván megtanulnak jól czélozni s ágyuk gránátja nem fog többé elszállni az ellenség feje fölött. E két hét alatt a bátor hollandusok megsemmisíthetik az összes angol őrségeket s olyan várakat és meg erősített állásokat foglalhatnak el, hogy

Guyon katonája.

— A «Debreczen» eredeti tárczája. —

Mulnak az évek. S a mig itthon megnövesztette a kegyeletes érzületet a lepörgött félszázad, ott künn idegenben. az évek során magasra nőtt a dudva a hontalan hőseink sirhalma fölött.

A török temetők düledező sirkövei alatt magyar szabadsághősök tetemei porladoznak. A horpadó sírok maholnap a földdel egyenlővé simulnak és ott vész a jeltelen hantok alatt egy darab történelem, egy darab dicsőség.

Most egy éve hantolták el Balogh Andrást a skutari-i nagy török temetőbe. Nem volt nagy esemény, csak szaporodott egygyel a jeltelen sírok száma. Temetőben ismerkedtem meg vele; ott is találkoztunk utoljára.

A nagy Guyon sirját kerestem. A kisázsiai parton Haidar Pasából Skutariba vezető ut mentén akadtam az angol temetőre. Ott nyugszik a hős. Mély csend honolt a tamarindák és ciprusfák között s csak a meredek parthoz csapódó hullámok halk loccsanása hallatszott. A díszes oszlopok és márványtáblák közt elvezető kavicsos uton eljutottam a katonák sírhelyéhez. A tenger felől lévő rácszatnál fekszik a mi halottunk. Egy könny-

csepp lopódzott szemembe, a mikor elolvastam a fehér márvanyba vésett magyar fölírást:

Itt nyugszik

Guyon Richard gróf

török főtábornok

Frankhon ivadéka, Angolhon szülöttje,
Magyarhon vitéze.

Meghalt október 11-én, 1856. élte 48-ik évében.

S hogy ott álltam elmerengve a mult emlékei fölött, a sirdomb mögöl egy ósz alak tápáskodott föl. Zsiros, fénylő feze volt a fején és kopott kabát meg bő bugyogó fődte testét. Hófeher, hosszú szakállá volt, orcáját száz barázda szelte végig s csak szemének tüze emlékeztetett a régmult ifjuságra. Merőn nézett reám egy ideig, majd egy lépéssel közeledett felém. Habozva állt meg aztán és félenken vizsgálta arczomat.

— Szegény öreg, még koldulni sem mer — gondoltam magamban.

Egy piasztert vettem ki zsebemből s úgy balkézrel nyujtottam az öreg felé. De ő hirtelen mindkét reszkelel kezével megragadta job-bomat:

— Ugy-e, hogy testvérem az ur . . .
ugy-e — szólt tiszta magyarsággal.

— Igen; magyar vagyok, bátyám — szóltam meglepetve.

— A köny, az a köny a szemében, mindjárt megmondotta. Oh, én érzem, hogy itt sirni kell minden magyarak. Látja, én napoként kijárok ehhez a sírhoz és naponta könybe labbad a szemem. Itt ülök mindig a ciprusfa alján és úgy érzem, mintha a Boszporus közepén állna egy, hazámok földjéből alkotott tenyérnyi sziget. Köröttem víz, csupa mozgó tenger, s csak ezen a tenyérnyi helyen van az én országom, az én hazámnak földje. Régen vagyok már a generális sirörzője, valamint hogy életemben is mellette harczoltam.

Némán, s mintha gyökeret vert volna lábam, bámultam az összetört aggastyánt, a mint lángbaborult arczczal, hadonázó kézzel kezdett beszélni a régmult nagy időről.

— Hja, persze, az ur csak úgy könyvből, históriából ismerte a Guyon generálist, de én ott voltam mellette már Nagyszombat védelménél is.

Lázza borult halovány, ránczos arca, a mikor a branyiczki dicső napról szólt. Elmondotta, mint küzdöttek Komárom védelménél, Arad körül . . . s aztán busan emlegette a hosszas bujdosást.

— Együtt maradtam a generálisommal. Ő pssa volt és én vele újra harczba mentem.

kimozdítani őket kemény munka lesz annak az óriás hadseregnek is, a melyhez fogható Anglia gyarmati expedícióra még soha el nem küldött. S közben megeshetik, hogy Franciaország Egyiptomban (Fasodáért), Oroszország pedig Afganisztánban siet valamelyes bonyodalmat szítani, a mely Angliára igen kellemetlen lehet. Nem közvetlen segítség ez, és mégis használ a buroknak.

Szóval: a bur háboru haszontalan is, kellemetlen is, veszedelmes is s Anglia azzal sem okolhatja meg, a mivel eddig minden hódítását, kegyetlenségét és vérontását motiválta, azzal tudniillik, hogy ő a civilizáció hordozója. John Bull alighanem bánja már, hogy belefogott ebbe az oktan hadijátékba.

Debreczen, november 1.

Az 1900-iki népszámlálásról szóló törvényjavaslatot október hó 31-ik napján tárgyalta Hegedűs miniszter jelenlétében a képviselőház közgazdasági bizottsága. Az ellenzéki bizottsági tagok közül Szinay Gyula volt jelen s vette bírálat alá a javaslatot. Először a szükségét a népszámlálás koronként ismétlésének, de erősen kikelt az ellen a tülhajtás ellen, amit a statisztikai adatok gyűjtésénél, manapság minden téren tapasztalunk, amely az ország közhivatalban álló munka erejének jelentékeny százalékát köti le, másfelől pedig azon várakozásának adott kifejezést, hogy a roppant költséggel s áldozattal létesített statisztikai adatgyűjtés valahára ne célnak, de eszköznek tekintésük s vonassék ki belőle minden kivonható erkölcsi es anyagi haszon, ami eddig bizony bizony fogyatékosan történt, mert hiszen eddig is ösmertük népmozgalmi statisztikánkból a kivándorlás ijesztő betegségét, de a baj megszüntetésére megfélemlítő intézkedéseket kormányaink még sem tettek. Valamint eddig is tudjuk, — hogy egy igazságügyi példát is emlitsünk — az az abszurdum ig. szolgáltatási helyzetet, hogy míg egy felől van az országban Járásbíróház ahol egy bíróra évente 3—4000 per esik, addig van olyan is, ahol az egész bíróság előtt alig fordul meg évente párszáz per, de hat hasztalan tudjuk ezt, a kormány segítségét nem látjuk sehol.

Akkor lettem mohamedán. Hiszek a Korán bölcsességében és az Ur Jézus megváltásában. Olyan mohamedán-keresztény vagyok . . . Ott tartok ugy-e, hogy Kursid pasával Szíriába mentem . . . Ott aztán elváltunk egy darab időre. A Szentföldre vágytam. Majd haza jöttem, hogy újra fölkeressem uramat és ne távozzam többé oldala mellől. Megtaláltam — itt a temetőben.

Szomoruan nézett az öreg maga elé.

— Mi a neve, kedves bátyám? törtem meg a csendet.

— A nevem? hm . . . hm, hát az kettő is van. Balogh András az én becsületes magyar nevem; a török testvéreim pedig Szulejmán agának hívják. Valamikor »efendi« voltam, de most könyörületességéből élek, a vóm irgalmából, elég czim nekem az »aga« is.

— Hát leány van?

— Az; egy becsületes török ember vette feleségül; lovászmester a vóm Rauf pasánál, az én régebbi gazdánál. Akkortáiban még csak istállógyerek volt, de a pasa is nagyon szerette. Hát neki adtam a lányomat. Megbeszélte magát s most ő a lovászmester; de megosztja a falatot a felesége apjával. Ott van a kis háza Skutariban a Selimije kaszánya mögött.

Aztán engemet kérdezett ki az öreg hosszasan, szeretettel. És mikor elmondtam, hogy író, újságíró vagyok, megszorította a kezem:

— Irja meg akkor haza az ur, hogy a

Elvárja tehát, hogy a nagy apparátussal eszközölné népszámlálás adatait a miniszter kelleget értékesíteni fogja. Áttért ezután a munkátat finansziális részére s erősen kifogásolta azt az intenciót, amely az adatok központi feldolgozásának 370 ezer frnyi költségén kívül minden további költséget a községeknek utal, holott ez a feladat per minenciam állami feladat s holott tudjuk, hogy községeink főleg a közelebbi kormányok lelkiismeretlen gazdálkodása mellett községi adóval úgy is tülterhelvők. — Vegyük tehát az összeirási költségeket az állami terhek közé, a mit a budget emelése nélkül is megtehetünk, csak álljunk kissé sarkonkra a mi »hieres« hadseregünk költségköveteléseivel szemben.

A miniszter maga is nevelésesnek ismerte el a mai statisztikai adatszerzés terén mutatkozó túltengést, egyben ígerte, hogy a népszámlálás adatainak kellő gyümölcsözővé tételéről a kormány gondoskodni fog, a községeknek az államháztartás terhére átvételéhez azonban nem járult hozzá. A bizottság többsége erre a javaslatot egészében elfogadta.

A képviselőválasztások földadó minimumának megállapítása. A belügyminiszter az erdélyi megyék kivételével valamennyi vármegye alispánjához a következő körrendeletet intézte:

»111000/99. B. M. sz. Hazánkban — hol a választó községeknek körülbelül kétharmad része földbirtok címén bir választói joggal, a választói jogosultság egyik alapfeltételét az u. u. földadó minimum, a választói jog biztonságának pedig egyik főalkatelemét a földadó minimum törvényes megállapítása képezi. Az e részben eddig fönnállott és a mulban számos vizsátságra alkalmat szolgáltatott helyzetnek gyökeres orvoslást célozza az országgyűlési képviselőválasztások bíraskodásáról szóló 1899. XV. tcikknek — a többek között — jövő é. jan. hó 1-én életbelépő 143. §-a, a mely elrendeli, hogy a volt urbéres községekben, az 1874. XXXIII. tc. 4. §-a értelmében a legkevesebb megrott egy negyed urbéri telek adóját a birtokában levő, továbbá az illető község által szolgáltatandó és más uton beszerzendő hivatalos adatok alapján az alispán nyomozza ki. Ugyancsak az alispán hajtja végre a nyomozást az iránt is, hogy az urbériséggel nem birt községekhez nézve melyik szomszédközségből vétessék a megrott egy negyed urbéri telek. Ez a törvényszakasz továbbá szabatosan megállapítja a közp. választmány e részbeni föladatkörét és az

esetleges jogorvoslatok módzatait, biztosítja továbbá a törvényesen megállapított földadó minimumnak állandóságát és végül elrendeli, hogy az idevonatkozó eljárás a választói névjegyzék összeállításának, illetőleg kiigazításának megkezdése, vagyis márczius elseje előtt teljesen befejeződjön. Ez utóbbi rendelkezés — tekintettel az idézett 143. §. 5—6. bekezdéseiben foglaltakra — szükségessé teszi, hogy Tekintetes Uraságod a törvény által e részben föladatkörébe utalt előmunkákat már a folyó évben megtegye. Eneffogva felelősség terhe alatt utasítom Tekintetes Uraságodat, hogy a törvény rendelkezéseinek és célzatanak szigorú szem előtt tartás mellett lelkiismeretes pontossággal:

1. Nyomozza ki a vármegyei összes volt urbéres községekben a legkevesebb megrott egy negyed urbéri telek adóját; 2. jölje meg az urbériséggel nem birt községekhez nézve irányadó azon szomszédos községeket, melyekben a föld értékére befolyással bíró viszonyok a kérdéses község viszonyaihoz leginkább hasonlók.

A most közölték szeriat teljesített és folyó évi december hó végéig okvetlenül befejezendő eljárásának adatokkal támogatott eredményét, az e részben általam annak idején megfelelően utasítandó — a földadó-minimumának megállapítása és az irányadó szomszéd községnek kijelölése végett pedig — jövő évi január hó 1—5-ike között mulhatatlanul összehívandó központi választmány elé tészesíteni. Budapest 1899, október 28-én. Széll s k.

A technikusok doktori czime. Nemcsak a berlini, de a becsi szakköröket is foglalkoztatja a technikusok részére megadandó doktori czim. Most egy becsi tudós e kérdésről a következőket írja:

Nem a czimkorság vezette Riedler tanárt, a charlottenburgi műszaki főiskola rektorát, az október 19-iki 100 éves jubileum alkalmával, mikor doktori czimet sürgett a technikusok számára, hanem az, — hogy a gyakorlati tudomány egyenértékűvé téssék az elvont tudományokkal. Mert végre is ugyanannyi fáradságnak, szorgalomnak, munkának miért ne legyen meg ugyanaz a külső jele, — bár a szellemek köztársaságában a szorosán értett tudományos pályán levő ember szinte kicsinylőleg tekint le a technikusra, mint a nem tisztán ideális elemek, hanem a szükség parancsolta tudományok apostolára. Mintha bizony a doctor medicinae vagy doctor juris nem azért tanulta volna elvont tudományait, hogy

közlemben akar nyugodni; oda temessék el, Aztán meghagyta, hogy izenjék meg nekem, ha ő meghal: hadd kísérje legalább egyetlen magyar az utolsó útjára.

Szegény Balogh Andrásnak még az utolsó kívánságát se lehetett teljesíteni: nem temethették a generális mellé. Szulejmán aga a skutari-i nagy török temetőbe jutott.

Egy honfitársammal áthajóztunk asnap Skutariba, hogy az elhalt magyar szabadsághősnek megadjuk a végtisztességet.

A hodza éppen végzett az imával, a mikor elértünk a halottas házhoz; aztán beburkolták tarka kendőbe az egyszerű deszka koporsót, néhány török a vállára emelte és úgy vitték a közel temető felé. Mi is odaálltunk a halottvivők közé. Ezzel fejezi ki a török a halott iránt való tisztületét. Az uton megcsodálták a két gyaurt, akik cipelik az igazhívő koporsóját. A szembejövők is mind megfordultak és kísérték egy-két lépésnyire a menetet. Egy öreg török pedig odalépett hozzám és megcsókolta a ruhám szegélyét.

Szomoruan, szótlannul haladtunk terhünkkel az uton és hogy elértünk a temető sötét ciprusai alá, a tenger felől kelő lágy fuvalom a St.-Benoin zárda harangjainak kongását hozta felénk.

. . . Balogh András újra föllelte arát, a hős generálist.

Illés H. Zsigmond.

Guyon generalis ur itt van eltemetve. Nem tudhatják ezt odahaza, mert ritkán vetődik errefelé magyar.

A piastert, a melyet még mindig a balkezem ujjai közt szorongattam, vigyázva csuszattam vissza az oldalzsebembe. A cigarettámat aztán nem utasította vissza az öreg.

Elváltunk, miután előbb találkat adtunk egymásnak — újra a temetőben Guyon sirjánál.

Azóta még láttam néhányszor a jó Balogh Andrást. Egy alkalommal a vejevel is megismertett.

— Ugy-e, derék ember a vóm? szólt örömtől ragyogó arccal az öreg.

— Az am; szinte kár, hogy nem tud magyarul. — Ugyan miért nem tanította meg kend, András bátyám? — kérdém tréfásan.

— Szereti ő így is a magyart; de még aztán nem is lett volna hozzávaló jó feje, hanem a szive — az igazán ritkítja párját.

Egy darab ideig nem igen hallottam Guyon katonájáról, csak egy napon váratlanul fölkeresett a hotelben Szulejmán veje, a török lovászmester. Szomorú hirt hozott: meghalt az öreg.

A vihar ott érte valamelyik nap az angol temetőben, a tábornok sirja mellett. — Nagyon átjárhatta a hideg, mert másnap már nem tudott fölkelni. A láz gyötölte. A mikor nagyon egyöngült, hazahívatta vejét a pasa konakjából és kijelentette neki, hogy ő Guyon

azokat gyakorlatilag érvényesítse, igaz, hogy ez nem minden esetben jár sikerrel.

Helyénvaló követelésük tehát a technikusoknak, hogy tudori, doktori czímet követeljenek. S ha sikerülni fog ezt kivinniök Németországban, úgy a mi mérnökeink is némsokára egyenrangúak lesznek külsőleg is a főiskolák egyéb tudományainak végzett hallgatóival, főteve perze, hogy az ezt megelőző vizsgálatot szigoriatot sikerrel teszik le.

Tanítói és tanári fizetések kiegészítése.

Az 1893. évi XXVI. t. czikk alapján minden iskolafenntartó kerheti az államot, hogy tanítója fizetését az állam egészítse ki 400 frtig, vagy — ha már 5 év óta működik a tanítója — 450 frtig. Az 1899-iki állami költségvetésben e czímen 1,488.000 koronát vett fel a tanügyi kormány. Az 1900-iki költségvetés e czímen 2,120.000 koronát írt elő. Hogy mily rohamosan vettek igénybe az iskola-fenntartók az állam kasszát, mutatja az a tény, hogy 5 év alatt megnégyszereződött a költségvetésnek ez a tétele. A fizetés-kiegészítési törvény szellemét látjuk a kereskedelmi iskolák körében is terjedni, a mennyiben a jövő ére a nem állami felső kereskedelmi iskolák tanárainak fizetéséhez az állam 45.000 frttal járul hozzá. Csupán a nem állami polgári iskolai tanárok fizetesrendezése maradt el az idei költségvetés keretéből.

Az indemnity. Úgy látszik, hogy a mi pénzügyminiszterünknek mindig indemnityre lesz mar szüksége, még akkor is ha a jövő évi költségvetés letárgyalására elég idő volna. Ime most is betérjesztette Lukács L. pénzügyminiszter az ezt tárgyzó törvényjavaslatot és a p. ü. bizottság már le is tárgyalta és hűségesen meg is szavazta. Már tudniillik a bizottságnak olyan hűséges kormány párti tagjai mint Makfalva Gy. aki csak imént v. d. lett oda át nem zetipártiból de már annyira beletalálja magát új helyzetébe, mint a legkipróbáltabb mameluk, mert az ellenzékiek — Kossuth F. és Komjathy B. — kijelentették, hogy mivel az indemnitást bírza a l m i k é r d é s n e k tekintik, már ebből a szempontból sem szavazhatják meg az indemnitást. De ezen kívül volt Komjathynak a többek között még egy rendkívül fontos oka, mely bőségesen elég arra, hogy megtagadja a felhatalmazási törvényjavaslatot. Ez pedig az, hogy a javaslatban a kormány a mostani állapot fentartása mellett ki akar terjedni később h o z a n d ó t ö r v é n y e k r e és i n t é z k e d é s e k r e is.

Szél Kálmán miniszterelnök ugyan igyekezett elozlatni a Komjathy és Kossuth aggodalmait, ami azonban nem sikerült neki. Azok az általános frázisok; a melyekkel a miniszterelnök most is elő állott, már annyira kopottak, hogy csakis holmi naiv lelkekre lehet még hatásuk, de a gondolkozni tudó emberek többé nem ejthetik tévedésbe.

A budapesti díjnokok kérelme a képviselőházhoz. A budapesti díjnokok feliratot intéztek a képviselőházhoz, melyben a ház partifolását, illetőleg érdeköknök hatalmas támogatását kéri a kormányhoz benyújtott, némi fizetésjavítást kérő felterjesztésük dolgában. Felírtaukban elöadják, hogy 50%-kal kevesebbet kapnak, mint az 1 forint 50 krt kereső egyszerű napszámos, a mi nemcsak sértő reájuk nézve, — mert így mondják — a közvélemény eme díjuk, nem pedig munkájuk b. cse után ítélt felírtauk, hanem e nyomoruságos fizetés mellett teljesen lehetetlen a mostani viszonyok között — ugyszólván — nem megélniök, csak tengődniök is. Felírtaukat a következő kérelemmel végzik a díjnokok:

»Tekintve a sivar, hideg tél közeledtét, tekintve számos családi állapotunkat, kegyeskedjék a magas kormánytól pártolni bennünket, a hol is mély tisztelettel az iránt kérelmezünk, hogy »bölcs belátás« szerint Budapesten az ért. sítóval ellátott díjnokok fizetése rendeleti uton felemeltessék, avagy nekik lakbér czímen segély nyujtassék.

Hisszük, hogy úgy a képviselőház, mint a kormány is méltányolni fogja a díjnokok e szerény kérelmét és megadja nekik a kért

csékély fizetésemelést. Ha a katonatiszteknek milliók kerütoek fizetésjavításra, hogy megvigabban parádézhasanak, akkor kell kerülni néhány száz forintnak a szegény díjnokok számára is, hogy ehen ne vesszenek.

Fegyvereink.

Szél Kálmán miniszterelnök azt mondta most a képviselőház pénzügyi bizottságában, hogy Magyarországnak vannak Ausztriával szemben olyan teyverei, a melyeket eredményesen forgathat akkor, ha Ausztria nem teljesitené kötelességeit. Nem kutatjuk a fegyvereknek sem minőségét, sem súlyát, sem éles-ségét. A kormányelnök azt mondta ugyanis, hogy a fegyvereket elárulni nem szabad, mert ez nem volna sem okos, sem politikai dolog. Jól van tehát.

Legyünk nyugodtak: forduljunk a fal felé s aludjunk tovább. De álunkban talán megjelenik egy szellem, egy kísértet, a mely magasan tartja a megvilágított táblát azzal a felirattal: »Bármely közös viszonyra nézve csakis az alkotmányos Ausztriával léphetünk érintkezésbe.«

És álunkban is csodálkozva fogjuk észlelni, hogy ez tulajdonképpen az a mi alaptörvényünk, a melyet formulákkal és paktumokkal megsemmisítettünk csak azért, hogy a nem alkotmányos Ausztriával is megköthessük a kiegyezést és léphessünk vele érintkezésbe.

Mi úgy hisszük, hogy az ismét alkotmányossá lett Ausztria nem tartozik regarddal a 14. §. irányában s megtavadhatja veünk szemhén a reciprocitást. Mi lenne akkor a mi egy dül helyes fegyverünk? Nem kell azt titkolni, hiszen az alaptörvényből kifolyólag tudja mindenk, hogy abban az esetben he kell következnie a törvény értelmében a külön v. m. terüet felállításának. Ezt nem kell véka alá heiyezni, kimondhatta volna bátran Szél Kálmán anélkül, hogy valami politikai oktalanságot követelt volna el.

A háború.

Az angolok nagy veresége.

Londoni okt. 31-ik éjjei távirat szerint a L a d y s m i t h mellett vívott csatából a következőket telentik a T i m e s - n a k :

Az ellenségnek igen ügyesen választott tüzérségi pozíciója volt, mely északon és nyugaton domináta az utakat. Miután az angol lovasság a burok főhadállását kinyomozta, már az előző estén 3 hadoszlop elindult, hogy a buroknak Ladysmithből északra eső hadállása ellen csapatát mérjen. Az volt tervezve, hogy Greenwood ezredes dandárjával balról, Hamilton ezredes pedig jobbról támadja meg.

De úgy történt, hogy az angol támadás célpontja nem volt megszálva, a burok hirtelen frontváltozást vittek végbe és szintet támadást intéztek az angolok balszárnya ellen. Az angol lovassok bátran ellovagoltak az ellenséges arczél előtt és visszavonulást szimuláltak, csakhogy a burokat pozíciójukból kicsalják. De ez a csel nem sikerült, mert az ellenség csak granatüzeléssel felelt rá.

White tabornoknak egy távirata azt jelenti, hogy egy hadoszlop, a mely egy zászlóalj ir lövészből, a gloucestershirei ezrednek egy zászlóaljából és egy hegyi átegből állott, ki volt küldve arra, hogy egy magaslaton állást foglaljon a balszárny védelmére. A hadoszlop azonban nagy vesztéséget szenvedett és kénytelen volt megadni magát az ellenségnek. Az elfogott angol hadoszlop 42 tisztból és 2000 katonából állott.

White tabornok távirati jelentésében ezt mondja:

— Én vagyok egyedül felelős azért, a mi történt: A mi állásunk tarthatatlan volt. Az angolok atról felnek már most, hogy az angoloknak ez a veresége föl fogja bátorítani a fokföldi burokat, hogy transzváli és oranjei fajrokonaihoz csatlakozzanak.

A katonai szakkörök rendkívül szigoruan kritizálják az ily jelentékeny csapatnak elfogatását. Ma este az a hír volt elterjedve; hogy az angol kormány visszaszólitotta White tabornokot s hogy Londonban felelősségre fogja őt vonni.

A lapok fe szólitják a nemzetet, hogy a szerencsétlenséget bátor lélekkel és méltósággal viselje a tettek kisebbitése és nagyitása nélkül.

Nov. 1. tudósítás szerint elvágák a kábelösszekötést a Delagoa-öblön keresztül Dél-Afrikából Kelet-Afrikába vezető vonalom. Ezért minden táviratot a nyugat-afrikai vonalokon kell továbbítani.

Táviratok.

Budapest, Nov. 2. (A »Debrecen« eredeti távirata.) Hír szerint a trónörökös esküvője már a jövő héten megtörténik. Stefánia azonban nem megy férjhez.

Hajóösszeütközés.

Budapest, nov. 1. New-Yorkból jelentik: City of August gőzhajó ma éjjel a Northriveren összeütközött a pensylvanai vasut Chicago nevű dereglyéjével, a mely Jersey-Cityből New-York felé tartott. A Chicago elsüllyedt. Körülbelöl 50 ember volt rajta, a kik közül egy a vízbe fullt, és egynek nyoma veszett.

Budapest, nov. 1. Washingtonból jelentik, hogy S h l e y admirális november 14-én az a m e r i k a i h a j ó r a j j a l Afrikába indul, hol a Fokváros körül lefolyó hadi műveleteket a Delagoa öbölből végig fogja nézni. Az angol kormányt már értesítették erről.

Színház.

A molnár és gyermeke.

Tegnap este Quachpach borzalmas rémdramáját láttuk a halottak napja alkalmából. Nem tartjuk helyes dolognak ezt a háborzongató história színrehozását. A mellett, hogy ostobaság, határozottan immorális tendenciája van. A molnárt különben Püspöki játszott sok taps mellett. Jó volt Tóth Elek Konrad szerepében. Szabó Irma gonddal alakította a szánalmas Mariát. Szacsvay, Bartha, Kiss Irén kisebb szerepekben váltak ki. Közönség lehet legkevesebb számmal volt.

B. Ruzsinszky Ilona az Operában. A debreczeni közönség volt kedvencz primadonnája B. R u z s i n s z k y Ilona Leszkay társulatánál Aradon aratja a babérokat. Ugy Aradon, mint a színtársulat eddigi nyári állomás-helyén, Kassán, elragadta a közönséget azzal a csodálatos, gyönyörű hanggal, mellyel előtünk — debreczeniek előtt — is feledhetlenné tette magát. Az ő művészete tette lehetővé, hogy Aradon és Kassán, vidéken szokatlan nagy számmal szerepeltek a repertoáron a klaszikus operák. — B. R u z s i n s z k y Ilona nagy sikerei arra birtak a m. kir. opera intendánsát, gróf Keglevics Istváot, hogy a művésznőt meghívja vendégszereplésre. — Ezt megelőzőleg Káldy Gyula, az Opera művészeti igazgatója fogja meghallgatni Aradon egyik nagy szerepében a művésznőt, ki az Operában Rechát fogja énekelni a Z s i d ó n ó - b ó l. Meg vagyunk győződve, hogy a B. R u z s i n s z k y Ilona fellépése sikerrel fog járni s ő maga mihamarabb el fogja foglalni megérdemelt helyét a legelső magyar műintézetben. A művésznő szerződését Ábrányiné Wein Margit távozása teszi szükségessé.

A Báránycák főpróbája. A ma esti premiernek ma délelőtt volt a főpróbája. A kik végig nézték a sikerült alkotást, zajos sikert jósolnak ma estére. Kedves operet: a Báránycák s a mellett a rendezői kéz frivol-ságait alaposan kihuzgalt. Zeneje könnyed, finom. A két fő női szerep Perényi Margit és Sárosi Paula kezében van, kik igazán kedvesen játszanak. Játsszanak a darabban Bárdos I., Rubos, Környei, Sziklai és ifju Szathmáry.

Krieghammer a Magyar Színházban. A hier-es hadügyminiszterről szól az ének, kit Sziklay a Magyar Színház komikusa igen ügyesen kuplázott ki. A kuplé szövege a következő:

»Haragszik Krieghammer báró, dühe féktelen, Mert a magyar tartalékos azt mondja: »jelen!« Nekünk pedig évről-évre szívünk azér' sir, Hogy a delegációba ő mondja, hogy — »Hier!« Csuf, csuf, csakugyan a katonái tincse, No de volt, van-e nép hol ilyesmi nincs, Van-e föld, hol a czopf nem ösmeretes. Hopp, hopp, csunya czopf, hess, hess, hess!

Színházi műsor.

Csütörtökön, november 2-án, bérlet 28. sz., »A« ujdonságul először Báránycák. Zenéjét szerzerzte Varney Louis.

Pénteken november 3-án bérlet 29 szám »B« Báránycák.

Szombaton nov. 4. bérlet 30. szám »C.« harnadszor Ugyanez.

Vasárnap, november 5. két előadás. Dél után 3 órakor félhelyárrakkal Egyptom gyöngye Vig operette 3 felvonásban. Irta Heltai Jenő Zenéjét szerzerzte Forray Miklós, este 7 és fél órakor bérletszűne'ben: A vörös sapka, népszínmű 3 felv. Irta Vidor Pál.

„Elliczitált tanszermuzeum.“

Debreczen, nov. 2.

E czim alatt a »Debreczen« f. év. okt. 31-ki számában, egy óntudatosan rossz akáratu cikk jelent meg, egy magát »adományozónak« nevező, általunk megadománnyozottnak ismert és pedig jól ismert egyéntől.

Sem a cikkező egyéniségét, sem a hamis alaphól kiinduló képtelen okoskodásokat nem tartjuk érdemesnek figyelemre se méltatni, csak magát az elferdített tényt kívánjuk az olvasóközönség tájékoztatására, a maga eredetiségében előmutatni, melyre különben, szerintünk — a »közérdek szempontjából« — a jeles »adományozónak« egyoldaluan elfogadott állításai nélkül — úgy lehet a közönségnek semmi szüksége nem lett volna.

Ez pedig a következő:

Az 1894-ik évben, Debreczen és a vidék tanügyi és más kiváló férfiakból — a kik közzé nem tartozik »adományozó« ur, a Gönczy Egyesületre teljes en f ü g g e t l e n ü l, egy ugynevezett »nagy bizottság« alakult, a mely az ugyanazon évben lezajlott »tanszerkiállítás« rendezte.

E tanszerkiállításból — a kiállítás főfő titkára a megmondhatója, hogy mi czimen — több tárgy vissza maradt, melyeket a kiállítás elnöksége a Gönczy-Egyesület tanszermuzeumának adott.

E tárgyakkal együtt alig egy pár év mulva (1897) egy halmaz adósság is szakadt a Gönczy-egyesületre, azon a czimen, hogy a tanszerkiállításrendező firmát, minden szabadkozás és tiltakozás ellenére is a nyakába akasztották az egyesületnek.

A Gönczy Egyesület véres verejtekkel — és ezt jól megjegyezze »adományozó ur«; némelyek reputatiója épségben maradhatásáért, kifizette az adósságot s épen azon tagjai által, kik a kiállítás titkaiba nem avattattak; kik a liczítást eszközölték, mindössze azért, hogy a nem kért, de nyújtott, jó részben a tanszermuzeumra értéktelen tárgyakért legyen recopensatió. S fizetett a Gönczy-egyesület néhány kilaszánra maradó, penész ette tárgyért százakat, még pedig forintokban.

Ily módon a Gönczy-egyesület, önmagát, másokért megfosztva az anyagtól, arra is rákényszerült, hogy tanszermuzeumának ott keressen helyet, a hol azt ingyen adják. Így jutott a Kovacs kaszárnya egy köves, nyirkos helyiségébe, a honnan mihamar, a helyiség alkalmatlan volta miatt ki akar költözni, hogy így az igazán értékes tárgyakat a végelpusztulástól megmentse.

E végből több szakemberből álló bizottságot küldött ki közgyűlése és választmánya által, hogy az elköltöztetésre sem alkalmas, a tanszermuzeumra pedig értéktelen tárgyakat kiselejtezvén, értékesítse.

Hogy mik voltak ez értékesítendő tárgyak? ... Azt a »közönség«, melyre »adományozó« ur apellál, elbirálja úgy látatlanból is, ha egy néhányat elősorolok. Ime: Vánasa Györgynek t ö b b száz példányban levő »Tanszerkiállítás kalauza«, mely annak idején sem ért semmit, ma még annál is kevesebbet. Na de ebből is hagyunk egy példányt, elrettenésü az utódoknak; továbbá suviszkos skatulyák, rozsdás varrógép, melynek rozsdátlan feléről adományozó ur többet tud; vagy pár mázsa makulatur papir, melyeknek egyes kihalászott darabjai a bevett térdijakról, e tárgyban történt felszólalásokról stb. nyujtanak becses adalékokat stb.

No ezekre a duplum példányokra nem akadt pályázó muzeum, hogy érték cserét ajánljon, mindössze néhány »öregnemű árus« jelentkezett pártfogóként, kik kilára alkudnak és vesznek csepüt épügy, mint sajt takarót.

Hogy pedig végre ezeken az egyesület Tanszermuzeumára nézve teljesen értéktelen, jó részben a penész által már megevett, úgy ahogy, de még most értékesítésre alkalmas lim-lomján kívül, melytől hála Isten már megszabadult, maradt még néhány száz, valóban értékes tanszere s néhány ezer muzeumba való értékes könyve, azt az adománnyozó megtekintheti, kinek is ugyanakkor vagy bármikor, hasonló célból jelentkező társaival együtt, minden ugynevezett adományozott tárgy, nyugta mellett készséggel visszaadatik. Jelentkezését, avagy jelentkezésüket elfogadja a Gönczy egyesület közgyűlése és választmánya által kiküldött

Bizottság.

Két kép.

A miniszter.

Hegedüs Sándor kereskedelmügyi miniszter Fiumében óriási lelkesedés közt azt a kifejezést tette, hogy a magyar nemzet most él abban az időben, mikor önálló s á g á t, n e m z e t i j e l l e g é t minden tekintetben érvényre juttatja.

Az ezredes.

Fülel honvédezedes Bécs város tegnapelőtti bankettjén tosztot mondott. Mint a magyar királyi honvédség képviselője dicsőítette Luegert, a magyarfaló polgármestert,

H I R E K.

* **A főiskolai tanulók létszáma.** Az iskolák városa« czimet erősebbé teszi az a kimutatás, melyet az ev. ref. főiskola beiratkozott tanulóiról alább közlünk. E hiteles kimutatás szerint a főiskola kebelébe tartoznak:

Hittanhallgatók:

Végzett	2
IV. éves	15
III. »	8
II. »	21
I. »	19
Összesen:	65

Joghallgatók:

IV. éves	45
III. »	41
II. »	67
I. »	113
Összesen:	266

Gimnázisták:

I. a) osztály	70
I. b) »	68
II. a) »	70
II. b) »	61
III. a) »	62
III. b) »	62
IV. a) »	46
IV. b) »	43
V. »	71
VI. »	68
VII. »	78
VIII. »	65
Magantanuló	5
Összesen:	769

Tanítóképezészek:

IV. éves	23
III. »	34
II. »	36
I. »	66
Összesen:	159

Mindenesetre érdekes számadatok, melyek közzül egy pár különösen megragadja figyelmünket. Örvendetes kivált az első éves joghallgatók nagyszáma, mely ékes bizonyítéka a debreczeni jogakadémia jó hírnevének s reményt nyujt arra, hogy az ország első jogakadémiaja népességre nézve is megközelítetlen lesz. Hasonlóan örvendetes az első éves tanítóképezészek tekintélyes száma. Talán pár év mulva segítve fog lenni a tanítóhiányon.

* **A városi Tornakör.** A városi Tornakör, mely feladatát tűzte ki, hogy a sportot fejlessze, minden nemes eszközt felhasznál, hogy egyleti életét virágzóvá tegye és kifejlessze. E célból 30-iki dátummal körlevelet küldött szét, melyben tudatja, hogy társas összejöveteleket óhajt létesíteni, hogy az egyleti ügyeinek megbeszélését is eszközölné. E célra a Dréher sörcsarnok külön helyiségét szemelték ki, hol minden hó első péntekén tehát már e héten is este 8 órakor összejöjjenek. Vendégeket szívesen látnak, a felhívást dr. Kenézi Gyula elnök, és dr. Ilsvai Róbert titkár bocsátották ki.

* **Fényes esküvő.** Hosszupályi-i tudósítónk írja.

Fényes esküvő folyt le tegnap Hosszupályi községben. Bernátfalvi Bernát István nagybirtokos megyei bizottsági tag leányát Szerénát vezette oltárhoz mándi Mándy Árpád es. és kir. főhadnagy. A polgári esketést Fráter Barabás főszolgabíró teljesítette, az egyházi áldást pedig Batory István ev. ref. lelkész adta az ifju párra, Násznagy és tanuk voltak Bay Ferencz főmérnök Jászkesérről és Mándy Zollán nagybirtokos Szinyérváraljáról. A fényes esküvőn a következők voltak jelen:

Simonffy Imre debreczeni város polgármestere, Bernáth Elemér a debreczeni kir. tabla elnök nevével, Simonffy Béla kir. ügyész és neje, Páriz-Pápai kir. törv. bír., Fráter Barabás főszolgabíró, Paksy Albert nagybirtokos és neje, Szántory Dezső.

* **Uj ügyvéd.** Ujlaki Hugó dr. debreczeni ügyvédjelölt, aki állami ösztöndíjon végezte pályáját, az ügyvédi vizsgát tegnap Budapesten oly kitűnő sikerrel tette le, hogy a vizsgálóbizottság elnöke külön is megdicsérte kiváló képességeit. A kitűnő ifju eddig dr. Kardos Samu ügyvéd mellett patvaristáskodott. A fiatal ügyvéd Debreczenben nyit ügyvédi irodát.

* **Előléptetések a 39. gy. ezrednél.** A debreczeni háziezrednél nov. 1-én kezdődő ranggal következőket léptették elő: Philipp Ferencz őrnagyot alezredessé; Haider Albin, Janik Lajos, Hadházy Geza, Jessenig Gusztáv, Skrivanek Zoltán, Bohner Zoltán tiszthelyetteseket hadragyokká.

* **A debreczeni gazdasági egyesület** f. év november hó 5-én vasárnap d. e. 10 órákor a varosház nagytanács-teremben a Belga-Magyar-Bank által az ország területén létesítendő közraktári hálózat ügyében gyűlést tartandó, a melyre érdekelteket az ügy gazdasági nagy fontosságánál fogva — tisztelettel meghívja Váczi János gázd. egyesületi elnök.

* **Petőfi és a vasut.** Egy előkelő német szaklap, a Zeitung des Verbins für Eisenbahnverwaltungen a napokban cikket közölt a vasutak jelenlétéről és egy történeti visszapillantás kéréseben megemlékezett azokról a híres férfiakról is, a kik régenten az előítélet után küzdöttek és a vasutat dicsőítették. Ezek közt felemlíti Petőfi Sándort is, a kinek hite — ugymond — hazája határán messze tulterjed és meghódította mindzok szivét, a kik a haladásnak barátjai.

* **Petőfi — írja a német lap — még 1847-ben, tehát akkor, mikor a vasuti ügy Magyarországon a legkezdetlegesebb stádiumban volt, költeményt írt, melynek czime: Vasuton. A nagy költő ebben leírja a vonat gyorsaságát, mely tulszárnyalja a gondolatát és eksztázissal mondja, hogy százezer vasutat kell építeni, melyek erek gyanánt hálózhatnak körül a világot és a civilizáció nedve keringjen bennünk. Ha pedig nincs elég vas, szét kell zuzni a bilincseket, hogy legyen.**

Mennyien használták azóta ezt a hasonlatot — folytatja az említett újág — és azóta valóra vált az, amit a költő látnoki szelleme megjósolt, a mit lángoló szavakkal írt meg. Ez a reflexió azért is aktuális, mert nemrég ünnepelte meg a magyar nemzet a nagy költő háálának évfordulóját, ki a segesvári (és nem schässburgi) csatában zsett el.

* **A debreczeni iparos ifjak** önk. köre a f. hó 5-én tartandó II-ik felolvasási ünnepélyére a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó a debreczeni iparos ifjuság önképző egyesületének szavalati és felolvasást rendező bizottsága által 1899. nov. hó 5-ik napján, vasárnap d. u. 4 órákor az Ipartestület tanácskozó termében felolvasással egybekötött szavalati ünnepélyre. Műsor: 1. Koldus ének, szavalla Nagy Ferencz. 2. Felolvasás, tartja Kovács István. 3. A percz, szavalla Illés József. Megjelenés lehetőleg pontosan kéretik. Beléptidij nincs. A z e l n ö k s é g.

* **Nagy idők tanuja.** Szegeden tegnap halt meg Magyar János dr. ügyvéd, az odaváló iskolaszék elnöke. Magyar a szabadságharcz több csatájában vett részt. A mikor a harc kiűtött, a temesvári szemináriumban volt pap növendék. A papi ruhát a tizenhét éves fiatal ember fölcserélte a honvédek uniformisával s végig küzdötte a szabadságharczot. A világsi fegyverletétel után sokáig

bujdosott s csak akkor iratkozhatott az egyetemre, a mikor az osztrákok már nem üldözték a 48-as honvédeket.

* **Vadászok lakomája.** A debreczeni vadászok, a vadászok védsejtjének, Hubertus napján lakomát rendeznek az Angolkirály-nőben.

* **November a honvédségnél.** A magyar királyi honvédségnél a novemberi előléptetések statisztikája sz: Ezredes-é lépett elő: 7 a gyalogságnál és 1 a lovasságnál. Az új ezredesek: A gyalogságnál: Vukovics Péter (Sziszek), Nagy Győző (Szeged), Lőrinczy Dénes (Nagyvárad), Kiss Zsigmond (Pócs), vitmányi Bodnár István (Debreczen), fogarasi Tamásy Béla (Szekesfehervár) és arnótfalvy Arnótfalvy István (Gyula): a lovasságnál; Eckensberger György (Pécs), alezredessé lépett elő: 7 a gyalogságnál és 2 a lovasságnál. Az új ezredesek: A gyalogságnál: Ferenczy Béla (Kassá), marczlini Krisanich András (Pécs), Lányi István (Debreczen), Eötvös Béla (Nagyszében), Kotányi Henrik (Szatmár) Vadási Ambrus (Szekesfehervár). Boroviczenyi Gyula (Vaez) és Allran Lothár lovag (Pécs) Őrnagyok összesen hatan lettek, mind a gyalogságnál. I. osztályu százados lett: 16 a gyalogságnál és 4 a lovasságnál, II. osztályu százados: 15 a gyalogságnál és 2 a lovasságnál. Főhadnagya lépett elő: 6 a gyalogságnál és 2 a lovasságnál. Végül hadnagygyá lett: 58 a gyalogságnál és 15 a lovasságnál.

* **A Debreczeni Főiskolai Lapok** első száma igen gazdag tartalommal megjelent. Cikkeket írtak bele: Lovász János Kovácsi Kalmán (vers), Faras Imre (vers) Kun Béla, Boros Lajos, Wolf Károly (értekezés) és mások. Azonkívül az együletnek működéséről és ad részletes tudósítást. A tartalmas lap előfizetési ára egész évre 3 frt. Ajánljuk t. olvasóink b. figyelmébe.

* **Garázda kőfaragó-segéd.** Tar Benedek kőfaragó a tegnapi gyásznapon alaposan leitta magát. Ilyen állapotban vobult végig az utcán s belekötött a járókelőkbe. A berugott, garázda embert Balogh Gábor iparos le akarta csendesíteni, de vesztére. Tar előrántotta a kését s teljes erővel Balogh fele szurt. Bizonyosan szivét találja, ha hirtelen a kezét nem kapja oda. — A kés keresztül szurta a Balogh karját. — Tar Benedeket bekisérték a rendőrök.

* **Itthon akart pihenni.** A trieszti kikötőben olyan epizód játszódott le a napokban, melynek láttára még a legedzettebb szivű tengerészek szeméből is kicsordult a köny. Szombaton ugyanis a Mitis kapitány parancsnoksága alatt levő Habsburg gőzös érkezett Manillából és a rakomány közt egy hatalmas nehéz ládát találtak a következő felirással: Vigyázat! Nem szabad megtordítani! Czime pedig a következő volt: Massarovitch Szerafin urnőnek Nagyszombat. Magyarország. A ládát a kölönlegességek raktárába vitték és ott helyezték el.

Tegnap reggel egy Kühn Pál nevű ur jelentkezett a raktárban es azt kérdezte, hogy nem érkezett-e egy holttest Manillából. Kerestek-kutatnak, de hiába, végre is fel kellett tételeznök, hogy a rejtélyes ládában kell lenni a holttestnek. Felbontották és benne egy légmentesen elzárt üvegfedelű ólomkoporsót találtak. A koporsóban egy gyönyörű fiatal nő holtteste feküdt ezüst-szürke bál ruhában, lábai pedig nemzetiszínű zászlóba voltak göngyölve. Gyönyörű fekete haja két-rét omlott alá vállaira és szive fölé helyezett jobbkezén egy remek gyémántgyűrű csillogott.

Arcza olyan nyugodt és szabályos volt mint-ha csak aludnék. A koporsó el volt halmazva virágokkal, melyek a levegő hiánya folytán olyan frissek voltak, mintha akkor szaktították volna.

A koporsó mellett a következő irás volt:

»Ha hajótörés következtében eltévedne a koporsó, a megtaláló kéretik, küldje el Nagyszombatba (Magyarország) a magyar állam költségén. A költségeket, bármennyire rugjanak is, Gasperek manillai lakos, m a g y a r henpolgár vissza fogja téríteni.

Kühn Pál, a ki a holttestért jelentkezett, előrutatta a manillai hatóság és az ottani osztrák-magyar konzulátus igazoló iratait, melyekből kitűnik, hogy a halott Gasperek Irma, Gasperek manillai nagykereskedő felesége, aki nagyszombati születésű és 8 év előtt ment férjhez. A halotti bizonyítványból kitűnt, hogy a fiatal asszony szivbajban szenvedett és hogy mielőtt utnak indították hazájába, bebalzsamozták.

Kühn Pál elmondta, hogy a fiatal asszony utolsó kívánsága az volt, hogy hazájában pihenessen és férje most teljesítette utolsó kívánságát. A holttestet azonban egy hajó sem akarta fölvenni és ezért folyamodott a férj ehhez e cselhez. A ládát különlegesség címen, mint üzletéből származó árut adta fel a halottal N.-Szombatan lakó nővérenek címére és őt, mint hivatalnokát küldte vele. — A Messageries maritimes de Marseille egy hajóján jöttek Alexandriáig, onnan pedig a Habsburg Lloyd gőzösn jöttek Triesztbe. — Kühn azt is kijelentette, hogy nem akarták a hajózási társaságot megkarosítani és hajlandó a taksa százszorosát is megfizetni. A holttestet egyelőre a trieszti San Giusto temető halottas kamrájába vitték.

* **Kijátszott mester.** A tél a csavargók réme és ilyenkor irylik a fogházak lakóit, kikről olyan nagyszívűséggel gondoskodik az állam, lakást kapnak ingyen, tiszta lakást aggyal, ebédet és mindezért oly keveset kell dolgoznia. Verencsik Miklós fiatal csavargó az éjjel a Gyik-utcában aludt Masók Mihály kocsisnál, A fiu panaszkodott, hogy közel a tél s hogy nem tudja mi lesz belőle. — Masók tanácsot adott neki, hogy lopjon, akkor majd lesz kényelmes helye a fogházban. Lefestette előtte a fogház belsejét és az ottani életet. A fiatal csavargó áhitattal hallgatta a mester előadását, de a végén felsóhajtott, hogy ő nem tud olyasmit lopni, a miért a fogházba vinnék. A mester készséggel akarta elősegíteni a csavargó ügyét, hiszen csak jót tesz vele gondolta.

— No hát majd én megmondom a módját, hogy kell tenned. Nézd, itt van a ládában az óram, meg husz forint, de ellopod a »Három varju« vendéglőbe méz azután és ott megeszel valamit. Egy gulyást. Többet nem. Azonközben oda érne: majd a rendőrök. A többi aztán már magától megy. Az én óram, meg pénzem visszakerül, te meg bejutsz a fogházba.

A fiu el is vitte ma reggel az öreg óráját és pénzt, de hiába keresték a rendőrök Verencsiket, a »Három varju«-ban, esze asában sem volt oda menni, hanem úgy eltűnt a lopott órával és pénzel hogy azóta sohol sem találják. A tanító mester ugylát-szik, igeü kitűnő tanítványra akadt ez alkalommal.

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.

* **Jubiláló gyár.** Ritka szép ünnepélynek volt színhelye a Kühne E.-féle ismert gazdasági gépgyár Mo-onban az elmúlt vasárnap. Huszonöt éves fordulóját ünnepelték a már 1856-ban alapított gyár áthelyezésének mostani modern berendezésű gyári helyiségeibe. Ebből az alkalomból úgy a cég tulajdonosok: Kühne Ede és fia Kühne Károly, valamint a gyár és budapesti főraktárának tisztviselő kara és a gyári munkások óvációkban részesítettek a gyár jelenlegi igazgatóját: Weegmann Adolfot, ki 25 éves jubileumát ülte e napon, mint a gyár művezetője. Délelőtt beszédek kíséretében, melyek a gyár fejlődését és jelentőségét tárgyalták, értékes ajándékokat nyújtottak át az ünnepeltnek, nemkülönb a gyártulajdonosok elismeréssel emlékeztek meg az ünnepély keretében arról a hú 14 óreg munkásról, a ki 25—32 évig megszakítás nélkül a gyár szolgálatában állott: 100—100 frtról szóló takarekpénztári könyvecskéket nyújtva át mindegyiküknek. A szép gyári ünnepélyt 350 teritekes díszes ebéd követte, a melyen a közélet notabilitásai, a hivatalnoki kar és az összes munkások résztvettek. Lelkes felkészítőket mondtak a vármegye alispánjára, a gyártulajdonosokra, az ünnepeltre stb. Este az ünnepelt tisztviselőtársai díszvacsorát rendeztek és méltóan fejezték be a jóhírnevű magyar ipartelepnek ritka szép ünnepnapját.

* **Első leánykiházasítási egylet m. sz.** Folyó évi október hóban 1352 jutalekrész irattatott: be és nászjutalekok fejében 25.632 frt 72 kr. fizetett ki. 1899. január 1-től okt. 31-ig beirt összes jutalekrészek száma 11.726 és a kifizetett nászjutalekok összege 210.584 frt 43 kr. Debreczen és Hajdumegye vezérképviselője: **Baum Miksa**, Miklós-utca 11. szám.

* **A Horgony-Pain-Expeller** igazi népszerű házi szerre lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hatfájánál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvénynél, csuszánál stb-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkoroknál minő: a kolera, hanyóhasfolyas, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredményel használatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr, 70 kr, és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint »Richterfele Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richterfele Horgony-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre kérünk figyelni.

A hadtestparancsnok menyasszonya,

nov. 2.

Az a hír, hogy herceg Lobkovitz budapesti hadtestparancsnok eljegyezte báró Edelsheim-Gyulay özvegyét, ismét feljuttat egy csomó régi és érdekes emléket, melyek központja a budapesti hadtestparancsnok menyasszonya. Változatoságban és emelkedésben párját ritkító az a pályá, melyet a sors báró Edelsheim-Gyulay egykori nejeének juttatott. — Családi neven Kronau Friderikának neveztek és ez a név híres a német színeszet történetében.

Mert Kronau Friderika a színpadon tette meg az első lépéseket, melyek a nagy világba vezettek. Először a Burg-színházak volt a társja, hol azonban nem játszott jelentősebb szerepeket, azután — a hatvanas évek végén — a Carl-színházhoz került, hol dusan termett számára a babér. »Montjoie, a vasember« című darabban debütált és egy csapásra megnyerte a nagy közönség szeretetét, — a melyet későbbi fölépéseivel csak még megerősített.

Ugy beszéltek róla, mint híres francia kortársnőjének: Aimée Deso-éneket a bécsi pendantsjáról, ugyanazokat a szerepeket játszotta, mint ő és ugyanoly dicsőséget aratott bennök.

Még csak kevés ideje volt a színháznál, mikor megismerkedett báró Edelsheim-Gyulay-

val, aki csakhamar legjobb barátja lett. A művész minden szerepét Edelsheim-Gyulay vezetéke alatt tanulta be: Valabánször-Kronau Friderika egy-egy új francia darabbeli szerepet kapott, eutaztak Parisba és miután megnezték az ottani előadást, Edelsheim-Gyulay, mint rendező, tanította be a művésznőnek a szerepet.

A baráti viszonyból házasság lett és Kronau Friderika Budapestre költözött. Ismeretes, hogy itt eleinte nehéz harcot kellett vívnia a főúri társasággal, mely az egykori színésznőt nem akarta befogadni.

Végre is azonban lehulltak a korlátok. Az a tüntető megszólítás, melylyel egyszer a király a bárónőt megtisztelte, véget vetett a feszült helyzetnek és ettől fogva báró Edelsheim-Gyulayné szalonja központja volt a budapesti arisztokráta életnek. Az is maradt egészen addig, mignem báró Edelsheim-Gyulay meghalt.

Ettől fogva a báróné visszavonultan élt, hogy most az új eljegyzés ismét visszavezesse a nagyvilági társaságba.

Törvénszék.

§ **Királysértés a banketen.** Mult év augusztus 18-án a krassószörénymegyei Zsabac községben a király születésnapját ünnepelte a község előjárósága. A lakoman a tanító felközöntőt mondott a királyra, mire Zsuka Antal földmives tisztetlen kifejezést illette a királyt. Zsukat királysértés miatt jelentették föl és a törvénszék el is ítélte két havi fogságra.

§ **Gyilkos cseléd.** A mult év október havában a simontornyai község házában egy Sztupa Mária nevű kis leány sirva jelentette, hogy Szántó György kútmester felesége meggyilkolva fekszik a konyha földjén. A csendőrség rögtön megindította a nyomozást, és egy czezei korcsmában letartóztatta Éberling Ferenczet, a ki Szántóéknál, mint cseléd volt alkalmazva és a ki csakhamar bevallotta, hogy a gyilkosságot ő követte el és pedig azért, mert az asszony örökösen szidta a sok éjszakkázásai miatt. Éberling azt is bevallotta, hogy miután az asszonyt egy fejszével többször fejbeütötte, a szekrényben levő 38 frtot kivette és elment mulatni.

A szegszárdi kir. törvénszék szándékos emberöléssel párosult rablás büntetésében találta Éberlinget bűnösnek és étfogytig tartó fegyházra ítélte.

A pécsi ítéltábla a büntetést 15 esztendőre szállította le. — Foglalkozott e bűnpörrel a Kuria is és Sebestyén Mihály bíró előadása alapján az első bíróság ítéletét hagyta helyben.

§ **Az erkölcslovag.** Prekl Flórián férfisزابó azzal hitegette Bednarik Terézt, hogy elveszi feleségül.

A leány odaadta minden pénzét Preklinek, a ki a pénzzel megszokott. Azt írta a leánynak, hogy Balaton-Füredre kell utaznia, de sohasem tért vissza. Prekl sikkasztás miatt vonta felelősségre a törvénszék, a hol egyre azt hajtogatta:

— El akart csábítani ez a leány.

— A leány magát? — kérdezte az elnök.

— Igen, kérem, mert ez olyan nő, a ki nem áll az erkölcsnek valami magas fokán.

— Még maga prédikál erkölcsöt, a mikor maga a bűnös.

— Ha bűnös vagyok is, tekintetes törvénszék, de ez a leány még bűnösebb, meg tudnám nevezni azokat a férfiakat...

— Halgasson, rivait rá az elnök, pelengere akarja állítani egy nő becsületét, Nem-hogy belatná a hibáját.

— Belátom a hibámat, de lissa be előbb ez a nő is.

A törvénszék az erkölcslovagot bűnösnek mondotta ki a sikkasztásban és nyolcz napi fogságra ítélte.

A szerencsétlen leány, a kinek a vádlott a nagy nyilvánosság előtt a becsületében gázolt, sirva hagyta el a tárgyaló termet.

— Ez volt az első férfi, a kiből biztam, de több férfiban nem fogok bizni, mondotta elcsukott hangon.

Az erkölcslovag emet fővel távozott a tereméből.

§ **Börtönre ítélt rendőrkapitány.** Országos feltűnést keltett néhány éve Seidl Lajos székesfehérvári rendőrkapitány sikkasztása, a kiről negyedszázades szolgálata után derült ki, hogy a mióta csak a várost szolgálja, a legvakmerőbb módon követi el a sikkasztásokat, kisebb és nagyobb összegek erejéig.

A rendőrkapitány, a ki annyi ember fölött itélkezett, annyi embernek volt erkölcsi bírója, egyszerre mint közönséges gonosztevő állott a város lakossága előtt, a mely, míg állásban volt, a becsüléssel és tisztelettel környezte őt.

A székesfehérvári törvénszék sikkasztás és csás miatt két hónapi börtönre ítélte, a tabla pedig felmentette a vád alól, alaptalanoknak találván az állított vádakat. A kuria megváltoztatva a tabla felmentő ítéletét, bebizonyította a rendőrkapitány bűnösségét és nem is két hónapi, hanem egy évi börtönre ítélte a sikkasztástól. Nem csoda, ha az ilyen ítélet hallatára megrendül a közönségnek a bizalma a közigazgatási hatóságok vezetői irán.

§ **Rubos Árpád párbaja.** Rubos Árpád szintársulatunk tagja és Farkas Mihály volt debreczeni, jelenleg budapesti újságíró ez év elején kardpárbajt vívtak. A párbaj mindkét fél könnyebb sérülésével végződött. A törvénszék párviadal vetsége miatt vád alá helyezte a párbajozókat. Ügyükben már a nyári hónapokban tartott volna vegtárgyalást a törvénszék, de mivel azon a vadítottak nem jelentek meg, elnapoltak. Az újabb határidőt folyó november hó hetedikére, Keddre tltzték ki, akkor itélkezik felettük a törvénszék büntető tanácsa.

IRODALOM.

Virágos temetőben.

Ne sirjatok! A holtak boldogok,
Álmódva szépet, jót, pihennek ott
És minden évben — egyszer bár — nekik
Marokkal szórjuk a virágokat...
Hány ember él, küzd, fárad évekig
S az élet neki egy álmot sem ad
Ámbár száz szuró tövis szívébe vágott
Sobasem kapott egyetlen szál virágot...

Róssa Miklós.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsde hónapja.

Gazdasági életünknek változatos jelenségekben gazdag időszaka volt az elmúlt hónap. A távol keleten angolok és burok merik össze fegyverüket és míg a duló harcz katonai szempontból talán nem is olyan nagyjelentőségű, annál mélyebbreható fontossága van gazdasági tekintetben.

A drága pénz időszakát éljük, mert ha az angol-bank tekintettel a haboru nagy költségeire és az aranytermelésben bekövetkezendő nagy visszaesésre, indítatva érzi magát a discount-kamatlábót, a német birodalmi bank pedig 6 százalékra felelmeini, az aranyvédelem természetes eszközének tekintendő, az osztrák-magyar bank leszámítási kamatlabának 6%-ra való felelmelese.

Különösen súlyos ezen körülmény, a mi gazdasági életünkre, mert mig Németországban az ipar és kereskedelem kiterjedése által előidézett feszült pénzüviszonyokat az ottani tevékenységgel járó gazdag haszon könnyen ellensúlyozza a mi szűk kereseti viszonyaink csak nagyon nehezen bírják el a magas kamatlabát.

Mig a pénzpiaczn negyedszázad óta nem létezett feszültség állott be, a tőzsde egén is sűrű fellegek vonultak fel és a vihar már-már kitörni látszott. Mi sem bizonyítja piacunk egészséges alapját jobban, mint ama körülmény,

hogy súlyos viszonyokban nyugalmát el nem veszítette és aránylag csékely árhullámzásokkal, könnyen esett át a nagy erőpróbán.

Nehéz idők vannak hát mögöttünk. És így bátran haladhatunk a gazdasági fejlesztés útján, melynek legfontosabb kelleke a bizalom megerősödése, a vállalkozási kedv és tevékenység élénkítése.

Látjuk az elmúlt évi zárszámadások alapján nagy elővigyázattal felépített költség-előirányzatot; az iparfejlesztési tervek megvalósításához minden nap közelebb hoz bennünket; a kereskedelmi mérleg a múlt év hasonló időszakának ötven milliónyi passzívumának ellenében kilenczven milliónyi aktívumot mutat fel. Mi képeznék a munkálkodáshoz szükséges bizalomnak erősebb alapját, mint eme körülmények helyes becslése?

Minden tekintetben javulnak tehát kilátásaink, azon helyes álláspontra helyezkedvén államkormányzatunk, hogy a magánvállalkozás lanygulása esetén, az állam van hivatva saját eszközeivel közbelépni, a közgazdasági célok megvalósítására.

A tervbevevett nyilvános építkezések a stagnáló építési iparnak fognak újabb lendületet adni, kereskedelmi miniszterünk program-szerű kijelentései és megindított munkálkodása állandó haszonnal járó intézményeket fog létesíteni.

Nincs tehát perczig sem oka tőzsdénknél aggodalmakat táplálni, mert az árhullámzások kedvezőtlen alakulásai nincsenek összefüggésben az illető papiros belső értékével, hanem csupán a kínát és kereslet aránytalan nyilvánításának következményei.

A helyzetnek a végén beállott javulása és különösen fix-kamatotzasu papírjaink árfolyamának emelkedése legjobban jelzi ezen vélemény helyességét.

Most látjuk csupán, hogy piacunk tulajdonképpen nincs is — mint gyakran hallottuk — oly nagy mennyiségű anyaggal elhalmozva.

Az újabban beállott, nyilván közönségünk bizalmán alapuló, kereslet csakhamar megjavította értékeink elhanyagolt árfolyamait és helyreállította nagy részben a zajos idő romlásait.

Hálások

szüleik iránt azok a gyermekek, akiket korán rászoktatnak, hogy az embernek osztályrészül adott értékes javakat megbecsüljek és megtartsák. Különösen a fogak, mint a jó egészség és az élet zavartalan örömeinek legfontosabb tényezői, igényelnek kiváló figyelmet. Ha a szülők gondot fordítanak arra, hogy a kicsinyek naponta reggel és este szájacskájukat és fogukat az új, fertőtlenítő száj és fogvízzel: a »K o s m i n«-nal kellően tisztogassák, akkor kedvenceiket a legnagyobb jótéteményben részesítik. Mert a K o s m i n sajátos összetételével fogva a lehetőséghez képest a fogakat megvédi a káros behatások ellen és a gyöngye foghúst erősíti. Hatásossága és rendkívül üdítő, kellemes íze miatt a »K o s m i n« a családok körében általánosan el van terjedve.

Egy palack 1 frt, sokáig eltartható, kapható gyógyszerárakban, jobb drogua- és illatszertárakban. Vezérképviselő: R. S. Kriwan Bécs IX. Müllnergasse 3. — Nagybani raktár Budapest Török Józsefnél.

CSARNOK.

Miről regél a malom?

Regény.

Sudermanntól.

(20.)

(Folytatás).

Másnap Trude betegen fekszik ágyában. Nem akar senkit sem látni, Mar'ont is lehetőleg ritkán. János tetlenül kószál össze-vissza. Az étkezések komoran és egykedvűen folynak le, mind sötétebben esik a homály a Felshammer-malomra.

Még egyszer kitör a felhők közül a nap fénye. A negyedik napon Trude jobban van s János bemehet hozzá beszélgetni.

Az ablaknál találja, fehér ruha van az ölében, a melyen dolgozik. Sápadt volt és megfogyott. Vonásait szépíté a javuló betegek fájdalmas boldogsága.

Nevelve nyújtja Jánosnak kezét.

— Hogy vagy? — kérdezi halkan a fiu?

— A mint látod, jól, — felel a fehér ruhára mutatva. — Teli vagyok már báli tervekkel.

— Micsoda bál? — kérdi csudálkozva János.

— Rossz emlékező vagy? — mondja a nő. — Vasárnap lesz a lövészünnepély.

— No persze!

— Már nem örülsz neki, hogy velem tánczolhatsz?

— Dehogynem!

— Nagyon? — mond, nagyon?

— Nagyon!

Gyermeteg, könnyű mosoly fut halvány arcán végig, kotorász a csipkék és tülldarabkák közt s örül a könnyű fehér halomnak.

Testi gyengesége mintha visszaadta volna a lelkeknek a rég elvesztett, ártatlan kedélyt és a félénk gondosság, mellyel kérdezősködik a tánczzipokról, olybá teszi, mint az a gyermek gondatlan teremtés volt, a ki Jánosnak egykor oly őszinteséggel nyújtotta üdvözlésre a kezét.

János szembeül vele egy székre, játszik a készülő ruha szalagjaival és csendes mosollyal hallgatja a nő csevegését.

És amit az elmesél, csupa játszi napsugár és élet öröm. Ez a ruha itt menyasszonyi ruhája volt, ő maga varrta és diszítette fel, oly ügyes a varrásban, hogy alig akad párja. Szeretett volna selyem ruhában esküdni, a hogy a gazdag Felshammer menyasszonyához illet volna, de mikor nem tudtak elég pénzt össze kaparni rá, és hogy azt a ruhát a vőlegény vegye meg, nem engedte büszkesége.

Most sajnálja, hogy fel kell fejtenie azt a ruhát, mennyi bohó terv és álom van abba a varrásba öltögetve? De mit tegyen? mikor ugy megerősödött, mióta asszony.

Aztán átmennek beszédjükben a lövészünnepre, majd a falubeli ismerősöket érintve, áttérnek a városra, ott is a cipész műhelyre de az asszony mindig vissza-vissza tér a mátkás idejére és hosszasan időz ama boldog idő emlékeinél és élményeinél.

Mintha még mindig leány lenne, ugy érezi magát. A mosoly, mely álmatagul, gondtalanul ajka körül játszik, olyan menyasszonyias az ünnep, a melyre készül, mintha esküvéje volna.

Minden gondolata most csak a bálé. Mialatt javul, mialatt szeméi beteges megtört-

ségüket elvesztik, s ismét elfoglalja helyét arcán a régi pir, éjjel-nappal arra gondol, hogy fog felöltözni, s örökké arról a gyönyörű ábrándozik, amely mint egy új, ismeretlen érzés, fog abban az órában szivére szállni.

A trombiták harsognak a klarinéték élesen esengenek, a dob mely hangja olykor-olykor beleszól azok zajában.

Csengve-bongva, csillogva-villogva húzódik az ünnepélyes menet az uton. Két hirnök lóháton. Maas Franczi meg Felshammer János mindkető garda-uhlásus. Nem engedték el a dicsőséget, ha életükbe kerül is, ők járnak a menet élén.

Franczi arca vilog, de János tekintete komoly, majdnem kedvetlen, mi köze van neki azokhoz az emberekhez, a kik mint most idegenek előtte? Senkinek sem köszön, senkin sem pihen meg tekintete, csak kutat, átnézi a sorokat és egyszerre arca felvidul, vonásai büszkék, boldogok lesznek — meghajlik tisztelegve teereszti kardját: — ott a másik oldalon égő arczczal, villogó szemekkel, kendőjét lebegtetve áll a kit keresett; bátyja felesége.

Az asszony nevet, integet, felhuzódik a kerítésre, fellép a sarokkőre, — — utána akar nézni, míg a kavargó por el nem fedi előle.

Csaknem, megfedezkedik miatta Mártonról, a ki a zászló mellett lepked. Mért megy oly lasan, oly mereven, miért dugja állott ruháját gallerjába? A távolból meg egyszer megvillan János kardja, újra intett.

A lövölde, a menet végczélja a fenyves aljában volt, melyet a gátról, mint a táj sötétlő hátterét látni lehet, s alig van száz lépésre a Felshammer malomtól, mely ott az égerbozótban elrejtve áll. Ha ez az ostoba ünneplő nép nem csapna oly siketítő larmát, meglehetne hallani a kerekek zakatolását is. . .

— Csak volna már vége ennek a komédiának, — mondja János, — vagyó pillanást vetve a »tánczterem« felé, egy hatalmas nagy szegletű alkotmány felé melynek vászon teteje a sok alacsony sator és bódé közül kimagaslik. Csak délután, ha már proklamálták a királyt, szabad a közönségnek az ünnepély színterére lépnie.

Az órák mulnak, agyhangan durannak a lövés az erdő mentén. Dél felé jön Jánosra a sor. Lövése nem találál, daczára a virágnak a mit Trude a puskájára tűzött.

— Szerencsevirág! — mondá a nő, — Márton, a ki ott állt ekkor mellettük csak nevetett, mint a hogy a gyerekréfát meg szokás nevetni. . .

Mihelyt elvégezte a lövöldében dolgát, hátat fordít az egésznek s bemegy az erdőbe, hová nem hat el az ujjongás és fecsegés, a hol csak a lövés viszhangja gördül át az ágak között. Levele magát ott a mohára s nézi az eget a fenyőgalgákon át, melynek szikár tülevelei a déli nap fényében villognak s mint fényesre köszörült kesesekék csillannak.

Lehunnya szemét és álmodoz:

Mily idegen előtte az egész világ! És mily messze vannak azok a múltban, a miket eddig át élt! Nem volt sok az egész; a nő s a szűkeg nem játszott eddig szerepet nála; s mégis mily gazdagnak, mily szinompásnak találta ő akkor mulját! És most egy mely örvény alján rózsaszín fellegek gomolyognak.

(Folyt. köv.)

valamint fekete, fehér és színes »Henneberg-selyem« 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s hához szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

Selyem-damasztok 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként és selyem-brocatok — saját gyárainból

Szőnyegek,
Linoleum, viasszos vásznak,
Butorszövetek,
Gyapju és csipke függönyök,
Ágy és asztalterítők,
Flanel takarók,
nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos Fiai cégénél
Debreczen.

A védjegyre tessék vigyazni!

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak **gyomor bajoknál,** nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, fel-fujság, savanyu felbűffogés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörccs, szűkölés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorrohoikáknál.

Említett bajoknál **MÁRIACZELLI GYOMORCSEPPEK** évek óta kitűnőeknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“ Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. sz.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits István, Dr. Rótschnek V. Emil, Tamásy és Balázs gyógyszerészeknél. **Diószegen:** Vaday Ignác, **Ér Mihályfalván:** Mátray István. **Hadházon:** Farkas Ödön. **Kabán:** Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerháztárban készletben van; fő raktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapest**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bérbétkü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT es. és kir. udvari szállítók.

Melyik a legjobb szépítőszert?

MOLLITERGIN,

Hatása meglepően gyors.

mely **puhává, fehérré, üdévé** teszi az **arcz és kéz bőrét,** nem zsiroz és teljesen ártalmatlan.

Kapható: **MIHALOVITS I.**
a »Kigyó«-hoz címzett
gyógyszertárában
DEBRECZENBEN.

Egy üveg ára 1 korona.

Legfinomabb
harczi kanári énekesek!

Saját nevelés, a legszebb éneklési tehetséggel eladók 8, 10, 12, 15, 20 márkáért, jótállás, utánvétele és 8 napi próbaidő mellett. Prospectus ingyen.

W. Heering. St. Andreasberg
(Harz) 427. Hannover provincia.

Gyakornok felvétetik

egy helybeli nagy üzletben fizetéssel, a ki a kereskedelmi akadémiát vagy legalább az esteli tanfolyamot elvégezte.

Czim a kiadóhivatalban.

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kiprobált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, a mennyiben gyakrabban idültebb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapest: **Török József** ur gyógyszerházában, Király-utca 12. és **dr. Egger A.** ur gyógyszerházában, Váci-kéru 17. szám. — Ugyazintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerházában, valamint a készítő

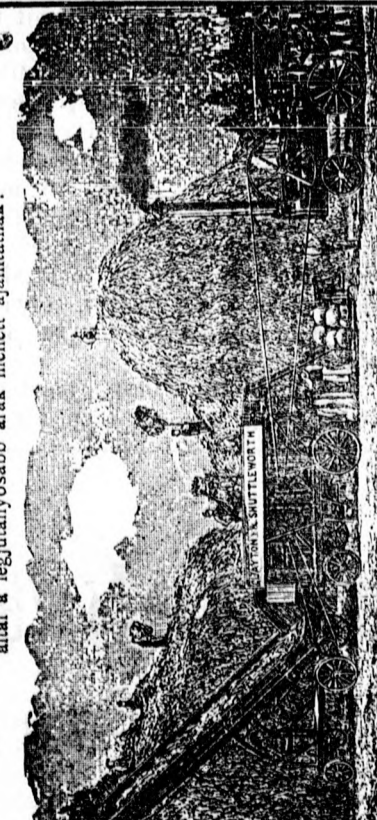
Widder Gyula gyógyszerésznél
S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ügyszintén: Debreczenben: Dr. Rótschnek V. Emil, Tóth Béla, Mihalovits I. gyógyszerészeknél.

Clyton & Shuttleworth Váci-kéru 68. sz.

mezőgazdasági gépjárműk Budapest átal a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek továbbá járgány-cseplőgépek, lökőerő-cseplők, tisztító-rosták, aratógépek, szénagyújtók, boronák.

2 1/2, egész 12, lökőgép, szénakazalozók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill” legjobb sorvetőgépek, szelekvágók, repavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytelmes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árajánlatok kint-matra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgép-gyára.